

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
19 iulie 2023
Probă scrisă
PSIHLOGIE

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I (60 de puncte)

A.

Prezentați specificul și rolul voinței în cadrul sistemului psihic uman, având în vedere următoarele repere:

- definirea și caracterizarea generală a voinței **4 puncte**
- rolul voinței în raport cu procesele psihice cognitive logic-raționale: gândirea, memoria, imaginația **9 puncte**
- rolul voinței în raport cu mecanismele stimulator-energizante: motivația **3 puncte**
- rolul voinței în raport cu mecanismele reglării psihice: limbajul, atenția **6 puncte**
- rolul voinței în raport cu fiecare dintre dimensiunile personalității: dinamico-energetică, instrumental-operațională, reglativ-productivă, transformativ-creativă, relațional-valorică. **5 puncte**

B.

Analizați problematica psihologică abordată în textul următor:

Pentru a realiza necesarele progrese în studiul temperamentului avem nevoie de multe mai multe cercetări în genetica umană, biologie, endocrinologie și antropologie fizică. Știm că personalitatea este în mare măsură condiționată de temperament, dar nu cunoaștem sursele exacte ale temperamentului însuși.

(Gordon Allport, *Structura și dezvoltarea personalității*)

În realizarea analizei veți avea în vedere următoarele repere:

- menționarea explicită a problematicii pe care o abordează textul dat **7 puncte**
- precizarea înțelesului a două noțiuni psihologice la care se referă textul **6 puncte**
- prezentarea a câte trei particularități ale fiecăreia dintre noțiunile psihologice al căror înțeles a fost precizat **12 puncte**
- construirea unei argumentări în favoarea ideii principale a textului dat **4 puncte**

Notă: Se punctează utilizarea adecvată a limbajului de specialitate (**2 puncte**), precum și organizarea prezentării – introducere, cuprins, concluzie (**2 puncte**).

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

1. Prezentați comparativ două metode complementare/alternative de evaluare pentru competența specifică 3.2. *Exemplificarea, prin cooperare cu ceilalți, a unor trăsături ale personalității necesare reușitei în activitate* de la disciplina *psihologie*, având în vedere:

- precizarea metodelor complementare/alternative de evaluare pe care le comparați;
- prezentarea specificului celor două metode, precizând totodată câte un instrument pentru a pune în practică fiecare dintre metodele prezentate;
- menționarea unui avantaj și a unui dezavantaj al utilizării fiecăreia dintre metodele prezentate pentru evaluarea formării/dezvoltării competenței specifice date;
- exemplificarea modului în care se aplică, la clasa a X-a, fiecare dintre metodele prezentate, pentru evaluarea formării/dezvoltării competenței specifice date, prin următorul conținut:

II. Structura și dezvoltarea personalității

Caracterizarea generală a personalității

Aptitudinile - Inteligența ca aptitudine generală

20 de puncte

2. Argumentați, în una-două pagini, un punct de vedere care să confirme sau să infirme ipoteza potrivit căreia dezavantajul major al probelor scrise, la disciplina *psihologie* este presupus de relativa întârziere în timp a momentului în care se realizează corectarea unor greșeli sau completarea unor lacune identificate.

10 puncte